

A 101
Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת כתובות דף ק"ג
Some of the topics we will learn about include.

כגון זו כופין אותו על מדת סדום
זה נהנה וזה לא חסר-

In a case where one person will gain and the other person will not lose, we compel the second person to accommodate the first person.

====

אלמנה שאמרה אי אפשי לזוז מבית בעלי

If an אלמנה says she wants to continue living in her husband's house, the יורשין must allow her to stay and must provide her with all the things she received while married

A

כגון זו כופין אותו
על מדת סדום
זה נהנה וזה לא חסר

אלמנה שאמרה
אי אפשי לזוז מבית בעלי
must provide her with
ALL things she received
while married

B However

אמרה אי אפשי לזוז מבית אבא

If an אלמנה says she wants to live by her father, the יורשין are allowed to deduct from the monies they have to give her because

ברכת הבית מרובה

When there are more people in a house it brings more ברכות and therefore because they lose out from her leaving, they give her less support according to their loss

====

The אמרה presents a ברייתא that records the instructions of רבי on his deathbed.

B

אמרה
אי אפשי לזוז מבית אבא
MAY deduct from monies they have to give her

ברכת הבית מרובה
When there are
MORE people in a house

ברייתא:
Records instructions of רבי
on his deathbed

1 So let's review ...

זאגט די משנה
אלמנה שאמרה אי אפשי לזוז מבית בעלי
If a widow says that she cannot bear to move from her husband's house;
אין היורשין יכולין לומר לה
לכי לבית אביך ואנו זנין אותך
They cannot tell her to move out and be supported there.
אלא זנין אותה
ונותנין לה מדור לפי כבודה
The father must give her a place to live in the house of their father in the manner she was accustomed to while he was alive.

The Gemara explains that her right to live in her husband's house is derived from the clause written in the תבונה
ואת תהא יתבת בביתי ומיתזנא מנכסי
כל ימי מגר ארמלותיך בביתי

From here we derive a number of things:

2

1. משתמשת במדור
כדרך שמשמשת בחיי בעלה
She has full use of everything in the house, such as the servants and the items around the house.

2. בביתי
ולא בבקתי
She is only allowed to continue living there if it's a house with enough room, but not if it's a hut where there is not enough room for both her and the יתומים.

1

מלאכה

**אלמנה שאמרה
אי אפשי לזוז מבית בעלי
אין היורשין יכולין לומר לה
לכי לבית אביך ואנו זנין אותך**
אלא זנין אותה
ונותנין לה מדור לפי כבודה
In the house of their father

Her right to live in her husband's house is derived from the תבונה

**ואת תהא יתבת בביתי
ומיתזנא מנכסי
כל ימי מגר ארמלותיך בביתי**
From here we derive a number of things:

2

**1
משתמשת במדור
כדרך שמשמשת
בחיי בעלה**

**2
בביתי
ולא בבקתי**
She's NOT allowed to live there if there's not enough room for both her and the יתומים

3

3. יתומים שמכרו מדור אלמנה לא עשו ולא כלום
 If the יתומים sold the house without her permission the sale is not valid, because the house was already משועבד to her from when her husband was alive.
 The גמרא adds;
 מדור אלמנה שנפל
 If the house collapsed, not only don't the יורשים have to rebuild it, but they can even prevent the widow from rebuilding it.
 =====

3

③
**יתומים שמכרו מדור אלמנה
 לא עשו ולא כלום**
*The house was already משועבד to her
 from when her husband was alive*
 ▼
מדור אלמנה שנפל
*Not only DON'T the יורשים
 have to rebuild it,
 They can PREVENT the widow
 from rebuilding it*

4

The משנה continues
 אמרה אי אפשר לזוז מבית אבא
 If a widow says that she cannot bear to move from her father's house;
 יכולין היורשין לומר לה
 אם את אצלנו יש לך מזונות
 ואם אין את אצלנו אין לך מזונות
 The יורשין can tell her that they will only give her full support if she lives with them. However, if she lives elsewhere they will give her less support because ברכת הבית מרובה

There are three explanations for this phrase - the first two are from רש"י:

1. בני אדם שעוזרין זה את זה משתכרין
 More people are collectively more productive by helping each other, and the cost of living is therefore less.
2. מוזל דרבים עדיף
 More people bring more ברכות. Therefore, her leaving causes them a loss.
3. תוספות says;
 נר לאחד נר למאה
 Fixed expenses remain the same if she stays.
 =====

4

**אמרה אי אפשר לזוז מבית אבא
 יכולין היורשין לומר לה
 אם את אצלנו - יש לך מזונות
 ואם אין את אצלנו - אין לך מזונות**
*Because,
 ברכת הבית מרובה*

③ נר לאחד נר למאה <i>Fixed expenses remain the same</i>	② מוזל דרבים עדיף <i>Her leaving causes them a loss</i>	① בני אדם שעוזרין זה את זה משתכרין <i>The cost of living is less</i>
--	--	---

5 The משנה concludes
 אם היתה טוענת מפני שהיא ילדה והן ילדים
 זנין אותה והיא בבית אביה
 If the widow says she doesn't want to stay, because, in
 their situation, it's inappropriate for them to live in one
 house, they must fully support her in her father's house.
 =====

5
**אם היתה טוענת
 מפני שהיא ילדה והן ילדים
 זנין אותה והיא בבית אביה**
 If it's inappropriate for them
 to live in one house,
 they must fully support her
 in her father's house

6 The גמרא proceeds to cite a ברייתא that records
 אשכבתיה דרבי
 The passing of Rebbe;
 And begins with the words of רבי on his deathbed;
 תנו רבנן
 בשעת פטירתו של רבי אמר
 לבני אני צריך
 Rebbe called for his sons and gave them the following
 instructions:
 אמר להם
 הזהרו בכבוד אמכם
 Be careful in the honor of your mother.
 The גמרא explains that רבי was referring to his wife who
 was not their mother. And since a person is only מחויב to
 honor his father's wife or mother's husband while his
 parent is alive, רבי had to specifically instruct them to
 continue to honor her.

רבי continued to tell his sons:
 נר יהא דלוק במקומו
 שולחן יהא ערוך במקומו
 מטה תהא מוצעת במקומה
 רבי instructed them to have his house set every שבת
 evening as it was during his lifetime, because he would
 come and make קידוש for his family. This practice stopped
 when it became known to others.

6
**ברייתא:
 אשכבתיה דרבי**
תנו רבנן
בשעת פטירתו של רבי אמר
לבני אני צריך
אמר להם
הזהרו בכבוד אמכם
NOT their mother
*A person is ONLY מחויב to honor his
 father's wife or mother's husband
 while his parent is alive*

רבי continued:
נר יהא דלוק במקומו *לבת ערוב*
שולחן יהא ערוך במקומו
מטה תהא מוצעת במקומה
 Because he would come and
 make קידוש for his family
 This practice stopped when it
 became known to others

7 The תורה continues:
 אמר להן לחכמי ישראל אני צריך
 רבי called for the חכמים and instructed them;
 אמר להן
 אל תספדוני בעיירות
 Do not hold הספדים in the towns, but in the city, so that
 people of the towns would come to the city, and the larger
 crowds will be greater כבוד התורה.

7
 אמר להן
 לחכמי ישראל אני צריך
 אמר להם
 אל תספדוני בעיירות
*So that people of the towns
 would come to the city*
 The larger crowds
 will be greater כבוד התורה

8 רבי continued
 והושיבו ישיבה לאחר שלשים יום
 They should only make הספדים for 30 days, because he
 reasoned that he wasn't greater than משה רבינו who was
 mourned for 30 days.

 The גמרא relates that
 תלתין יומין ספדין ביממא וליליא
 For 30 days they made הספדים by day and by night, and for
 12 months they made הספדים either by day or by night and
 the rest of the time the people studied תורה.

8
 רבי continued:
 והושיבו ישיבה
 לאחר שלשים יום
*He reasoned that
 he wasn't greater than משה רבינו
 who was mourned for 30 days*
 תלתין יומין ספדין
 ביממא וליליא
*For 12 months they made הספדים
 either by day or by night,
 the rest of the time people studied תורה*

9 רבי continued
שמעון בני חכם
גמליאל בני נשיא
The גמרא explains that רבי was saying that even though his younger son שמעון רבי was the greater חכם, nevertheless his older son גמליאל רבן should be נשיא because of his greater חטא יראת

רבי added
חנינא בר חמא ישב בראש
ראש ישיבה רבי חנינא בר חמא
However, ultimately,
לא קיבל רבי חנינא
ראש ישיבה רבי חנינא בר חמא did not take the position of
ראש ישיבה רבי חמא who was 2 1/2 years older than him should be the ראש ישיבה רבי חמא.

9

רבי continued:

גמליאל בני OLDER SON	שמעון בני YOUNGER SON
נשיא	חכם
Greater	Greater
יראת חטא	חכמ

רבי added:

חנינא בר חמא
ישב בראש *ראש ישיבה*

However, ultimately,
לא קיבל רבי חנינא

רבי אפס
Who was 2 1/2 years older,
ראש ישיבה רבי חמא should be the

10 The גמרא explains that even though רבי חייא was still alive, nevertheless, רבי did not appoint him to be ראש ישיבה רבי because רבי חייא עסוק במצות הוה רבי חייא was constantly occupied with מצות, and רבי felt that being ראש ישיבה רבי would not allow him to continue.

10

רבי חייא was still alive
nevertheless,
רבי DIDN'T appoint him
ראש ישיבה רבי

רבי חייא עסוק במצות הוה
Being ראש ישיבה רבי would not allow him to continue

11 The Gemara recounts how Rabi Hyya himself would go through the entire process of preparing parchment to write the חמשה חומשי תורה. He would go to places where there were no teachers and give each child one חומש, teach each child one of the ששה סדרי משנה by heart, and then tell them to teach each other what they had learned. Regarding the above, Rebbe expressed himself; כמה גדולים מעשה חייא
=====

11

רבי חייא

- > **PREPARED** parchment to write חמשה חומשי תורה
- > **WENT** where there were no teachers and gave each child a חומש
- > **TAUGHT** each child one of the ששה סדרי משנה by heart
- > **TOLD** them to teach each other what they had learned

כמה גדולים מעשה חייא
Rebbe expressed;

12 The Britha continues; אמר להן לבני קטן אני צריך נכנס רבי שמעון אצלו ומסר לו סדרי חכמה רבי taught his son רבי שמעון, who was the greater חכם, מעשה בראשית ומעשה מרכבה

אמר להן לבני גדול אני צריך נכנס רבן גמליאל אצלו ומסר לו סדרי נשיאות אמר לו בני נהוג נשיאותך ברמים נשיא רבי taught his son רבן גמליאל who was to become the נשיא that he should not lower himself in any way in front of other people

The Gemara explains
הא בפרסיא
This applies only in public, even in front of a חכם; תלמיד חכם; הא בצינעא
But in private he is allowed to show honor and respect to a חכם, תלמיד חכם, and he need not worry about lowering himself. As we find that when יהודה מלך יהודה would see a תלמיד חכם in private
היה עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו וקורא לו רבי רבי מרי מרי

12

<p>אמר להן לבני גדול אני צריך</p> <p>נכנס רבן גמליאל אצלו ומסר לו סדרי נשיאות</p> <p><i>אמר לו... בני נהוג נשיאותך ברמים</i></p> <p>He should NOT lower himself in any way in front of other people</p> <p>הא בפרסיא</p> <p><i>Even in front of a חכם a תלמיד חכם;</i></p> <p>הא בצינעא</p> <p><i>IS allowed to show honor & respect to a חכם תלמיד חכם</i></p>	<p>אמר להן לבני קטן אני צריך</p> <p>נכנס רבי שמעון אצלו ומסר לו סדרי חכמה</p> <p><i>אמר לו... בני נהוג נשיאותך ברמים</i></p> <p>He should NOT lower himself in any way in front of other people</p> <p>הא בפרסיא</p> <p><i>Even in front of a חכם a תלמיד חכם;</i></p> <p>הא בצינעא</p> <p><i>IS allowed to show honor & respect to a חכם תלמיד חכם</i></p>
--	--

יבולט נאך יבדד חכם a saw in private היה עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו וקורא לו רבי רבי מרי מרי